

RAČUNOVODSTVO TROŠKOVA VJEŽBE BR.1

Mr Jovana Racković
jovana.r@ucg.ac.me

Utrošak?

naturalni izraz utrošenih elemenata rada (sati rada, sati korištenja mašina, kws, litara vode)

Izdatak?

novčana i naturalna izdavanja uslovljena funkcionisanjem preduzeća (smanjenje novčanih sredstava iz blagajne ili tekućeg računa preduzeća)

Gubitak?

gubitak predmeta rada (u toku proizvodnje, uskladištenja, transporta), gubitak kao negativni poslovni rezultat

Cijena koštanja?

$Cijena\ koštanja = T_m + T_{sr} + T_{rs} + izdaci$
uslovljeni trošenjem elemenata reprodukcije

Rashod?

utrošci i izdaci koji jesu (nisu) uzrokovani ostvarivanjem poslovnog učinka (poslovni rashodi, kazne, penali, manjkovi, izdaci za finansiranje, NV prodane robe ...)

1. Preduzeće je tržišni lider u proizvodnji keramičkih pločica. Sa svojih 176 radnika, za jedan radni dan (8 sati) proizvede 12.000 pločica. Kako bi proizveli ovu količinu proizvoda, preduzeće mora uložiti 8.000 eura, dok je od tog iznosa nabavna vrijednost robe 5.500 eura. Tog dana je preduzeće platilo 750 eura iz blagajne na ime putnih troškova. Iako obično veoma povoljno posluje, prethodne godine je preduzeće ostvarilo rezultat iz poslovanja od (10.500eura), finansijski od 500 eura, i neposlovni rezultat od (40.000 eura) .

Navedite koji je tokom tog dana bio ukupan utrošak radnih sati za proizvodnju 12.000 pločica, koji je bio trošak proizvodnje i koja vrijednost se kategorizuje u poslovne rashode. Takođe navedite koliki su bili dnevni izdaci preduzeća, ali i koliki je bio ukupan gubitak ovog preduzeća.

Utrošak

$176 \cdot 8 = 1.408$ radnih sati

Cijena
koštanja

8.000

Rashod

5.500

Izdatak

750

Gubitak

$= -10.500 + 500 - 40.000 = -50.000$

1. Klasifikacija troškova: **stanovište POJAVNIH OBLIKA**

Trošak materijala

- Trošak glavnog materijala
- Trošak pomoćnog materijala
- Trošak energije i goriva
- Trošak vode

Trošak amortizacije

- troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava obračunati prema računovodstvenoj politici pravnog lica

Trošak zarada

- Troškovi zarada, naknada zarada
- Troškovi poreza i doprinosa na zarade
- Troškovi naknada po ugovoru o djelu
- Troškovi naknade po autorskim ugovorima
- Troškovi naknade po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima
- Troškovi naknade članovima upravnog i nadzornog odbora

Trošak proizvodnih usluga

- Transportne i PTT usluge
  - Trošak reklame
  - Trošak zakupa
- Usluge održavanja
- Trošak sajmova
- Trošak istraživanja

Nematerijalni trošak

- Trošak neproizvodnih usluga
  - Platni promet
  - Članarine
- Troškovi premije osiguranja
- Troškovi reprezentacije

Trošak rezervisanja

- rezervisanja za troškove u garantnom roku
- zadržane kaucije i depoziti
- za obnavljanje prirodnih bogatstava
- za restrukturiranje pravnog lica, isplatu naknada i drugih beneficija zaposlenima

2. Woolnia je kompanija koja proizvodi džempere u maloj iznajmljenoj fabrici. U avgustu 2020. godine, zaključno sa 31. avgustom, imala je sljedeće troškove:

Amortizacija mašina za pletenje	420
Popravka mašine za pletenje	68
Zarade radnika na mašini	6.330
Vuna	4.850
Samoljepljive etikete za džempere	93
Plastične niti za etikete	133
Najam fabrike	1.230
Trošak za električnu energiju-fabrika	216
Trošak za električnu energiju- kancelarija	38
Zarada sekretarice sa skraćenim radnim vremenom	540
Trošak vode	121
Zarade čistača u fabrici	123
Telefon - kancelarija	83
Troškovi osiguranja	436
Troškovi platnog prometa	16
Ostali troškovi fabrike	130

Reorganizovati date informacije u izvještaj o troškovima za avgust 2020. godine (stanovište pojavnih oblika) :

	€
Amortizacija mašina za pletenje	420
Popravka mašine za pletenje	68
Zarade radnika na mašini	6.330
Vuna	4.850
Samoljepljive etikete za džempere	93
Plastične niti za etikete	133
Najam fabrike	1.230
Trošak za električnu energiju-fabrika	216
Trošak za električnu energiju- kancelarija	38
Zarada sekretarice sa skraćenim radnim vremenom	540
Trošak vode	121
Zarade čistača u fabrici	123
Telefon - kancelarija	83
Troškovi osiguranja	436
Troškovi platnog prometa	16

Trošak materijala	
Vuna	4.850
Samoljepljive etikete za džempere	93
Plastične niti za etikete	133
Trošak za električnu energiju-fabrika	216
Trošak za električnu energiju- kancelarija	38
Trošak vode	121

Trošak proizvodnih usluga	
Popravka mašine za pletenje	68
Najam fabrike	1.230
Telefon - kancelarija	83

Trošak zarada	
Zarade radnika na mašini	6.330
Zarada sekretarice sa skraćenim radnim vremenom	540
Zarade čistača u fabrici	123

Trošak nematerijalnih usluga	
Troškovi osiguranja	436
Troškovi platnog prometa	16

Trošak amortizacije	
Amortizacija mašina za pletenje	420

Ukupan trošak	

2. Klasifikacija troškova: **stanovište URAČUNAVANJA U CIJENU KOŠTANJA**

DIREKTNI

Direktni troškovi se mogu neposredno vezati za pojedinačni proizvod, na osnovu originalne dokumentacije.

INDIREKTNI

Indirektni troškovi su troškovi koji ne mogu direktno da se pripišu nosiocu troška. Asociraju se na nosioca troška (obično proizvod) putem ključa.

Preduzeće Cards4us se bavi proizvodnjom čestitki. Razvrstajte navedene troškove na direktne i indirektne, ukoliko je nosilac troškova proizvod (čestitka):

DIREKTNI TROŠKOVI

Trošak kartona

Zarada radnika koji upravlja mašinom

Nezavisni dizajner za čestitke

Pakovanje čestitki u kovertu

Etikete za čestitke

Plastične folije

INDIREKTNI TROŠKOVI

Čišćenje fabrike

Najam fabrike

Zarada rukovodioca proizvodnje

Amortizacija kancelarijskog računara

Zarada administrativnih radnika

3. Kompanija Webster ima fabriku u kojoj proizvodi dječija kolica. Nekoliko troškova koje snosi kompanija su:

Platno	Direktan trošak materijala
Prečke za točkove	Direktan trošak materijala
Rezervni djelovi za popravku šivaćih mašina	Indirektni opšti troškovi proizvodnje
Troškovi reklame	Ostali indirektni opšti troškovi
Ulje za mašine	Indirektni opšti troškovi proizvodnje
Račun za struju za fabriku	Ostali indirektni opšti troškovi
Zarade radnika na pokretnoj traci	Direktan trošak zarada
Zarade radnika u kantini fabrike	Ostali indirektni opšti troškovi
Zarada nadzornika pokretne trake	Indirektni opšti troškovi proizvodnje
Zarada sekretarice	Ostali indirektni opšti troškovi
Amortizacija dostavnih vozila	Ostali indirektni opšti troškovi

Klasifikujte svaku od sljedećih stavki troškova u neku od sljedećih kategorija: direktni troškovi zarada, direktni troškovi materijala, ostali direktni troškovi, indirektni opšti troškovi proizvodnje, ostali opšti indirektni troškovi

3. Klasifikacija troškova: **stanovište PORIJEKLA**

Primarni troškovi: Faktori procesa rada nabavljenih u/izvan firme, evidentiraju se u bilansu stanja, a zatim trošenjem prelaze u bilans uspjeha.

1. Troškovi materijala;
2. Troškovi amortizacije;
3. Troškovi stranih usluga;
4. Troškovi rada;
5. Troškovi pozajmljivanja;
6. Troškovi doprinosa i članarina

Sekundarni troškovi: trošenje usluga stvorenih u preduzeću i utrošenih u istom periodu, (režijske usluge pogona, usluge uprave firme, usluge kotlarnice, usluge održavanja). Ne aktiviraju se na računima stanja, npr. usluge koje jedno MT pruža drugom MT (MT prevoz, održavanje..)

4. U maju 2020. godine, salon namještaja Mila je imala porudžbinu od 10 radnih stolova koje je trebalo da proizvede. Troškovi koji su vezani za ovu vrstu posla su:

- Drvo kupljeno i korišćeno tokom maja: 5.500
- Plata inženjera: 1.000
- Ljepilo i ekseri: 200
- Električna energija: 300
- Staklo: 1.500
- Plata supervizora: 1.100
- Trošak čišćenja prostora: 150

Primarni troškovi: $5.500 + 200 + 1.500 = 7.200$

Sekundarni troškovi: $1.000 + 300 + 1.100 + 150 = 2.550$

4. Klasifikacija troškova: **stanovište REAGOVANJA NA PROMJENE OBIMA PROIZVODNJE:**

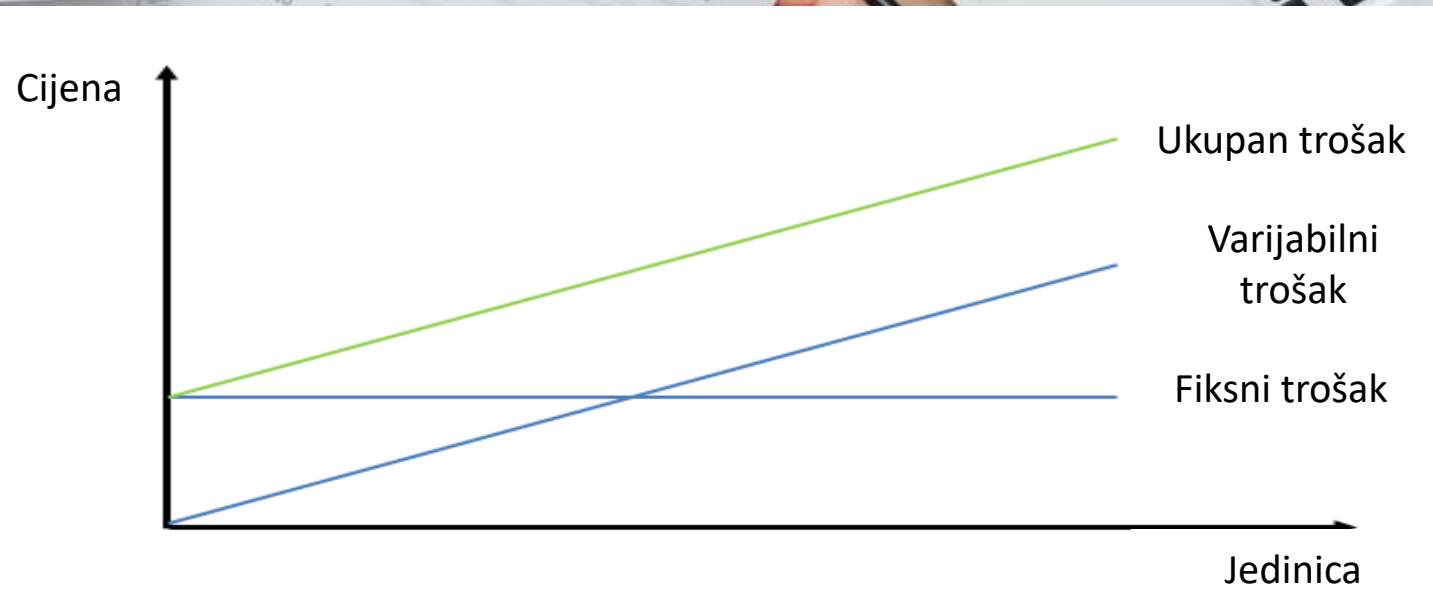
a. FIKSNI – troškovi kapaciteta

Ovi troškovi se ne mijenjaju u zavisnosti od obima proizvodnje.

b. VARIJABILNI – osnovni materijal

Mijenjaju se u zavisnosti od obima proizvodnje

- proporcionalni
- progresivni
- degresivni

5. Kompanija Nox proizvodi samo jedan proizvod. U tabeli je data parcijalna šema fiksnih i varijabilnih troškova, neophodnih za obime proizvodnje od 80.000 do 120.000 jedinica proizvoda. Popunite nedostajuće informacije u tabeli:

	Obim proizvodnje		
	80.000	100.000	X
Ukupni troškovi			
Varijabilni troškovi	240.000	X	360.000
Fiksni troškovi	X	X	X
Ukupan trošak	560.000	X	X
Troškovi po jedinici			
Varijabilni troškovi	3	3	3
Fiksni troškovi	X	3.2	2,67
Ukupan trošak po jedinici	X	X	X

	Obim proizvodnje		
	80.000	100.000	120.000
Ukupni troškovi			
Varijabilni troškovi	240.000	300.000	360.000
Fiksni troškovi	320.000	320.000	320.000
Ukupan trošak	560.000	620.000	680.000
Troškovi po jedinici			
Varijabilni troškovi	3	3	3
Fiksni troškovi	4	3.2	2.67
Ukupan trošak po jedinici	7	6.2	5.67